

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 520/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/56/2021 z 28. februára 2022 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 37/2024 z 20. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6To/56/2021 z 28. februára 2022 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 37/2024 z 20. júna 2024.

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že bola rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 10T/7/2018 zo 17. augusta 2021 uznaná vinnou z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, za čo jej bol uložený peňažný trest 400 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov. Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 10T/7/2018 zo 17. augusta 2021 a sám vo veci rozhodol tak, že sťažovateľku uznal vinnou z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, uložil jej peňažný trest vo výške 400 eur a náhradný trest odňatia slobody 4 mesiace. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľkou podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6To/56/2021 z 28. februára 2022.

3. Sťažovateľka sa v podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru, ku ktorých porušeniu malo dôjsť porušením totožnosti skutku zmenou skutkovej vety tak, ako bola koncipovaná v odsudzujúcom rozsudku krajského súdu, oproti zneniu skutkovej vety v podanej obžalobe prokurátora. Kritickou je formulácia konania kladeného jej za vinu, ktoré malo viesť ku kvalifikačne relevantnému následku a ktorým sa dopustila prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona. Kým v podanej obžalobe prokurátora bolo konanie, ktorého sa mala dopustiť pri dopravnej nehode, formulované tak, že „*vedla osobné motorové vozidlo Škoda Fabia... v križovatke na [REDAKOVANÉ] v smere jazdy od [REDAKOVANÉ], kde do križovatky vošla so svojim vozidlom z vedľajšej cesty a odbočovala vľavo v takom čase, kedy do križovatky prichádzal v smere jazdy od ul. [REDAKOVANÉ] v ľavom pruhu dvojprúdovej cesty autobus MHD [REDAKOVANÉ]... č. [REDAKOVANÉ] ktorý v tom čase viedol po hlavnej ceste vodič... a ktorý v snahe zabrániť zrážke vozidiel začal intenzívne brzdiť, v dôsledku čoho v autobuse popadali cestujúci zo sedadiel, pričom cestujúca... utrpela ťažký úraz...*“, v napadnutom rozsudku krajského súdu je konanie kladené jej za vinu opísané tak, že „*... do križovatky vošla so svojim vozidlom z vedľajšej cesty a odbočovala vľavo v takom čase, kedy do križovatky prichádzal v smere jazdy od ul. [REDAKOVANÉ] v ľavom pruhu dvojprúdovej cesty autobus MHD [REDAKOVANÉ]... pričom obžalovaná náhle zabrzdila, čím náhle vytvorila prekážku vodičovi na hlavnej ceste a vodič... v snahe zabrániť zrážke vozidiel začal intenzívne brzdiť, v dôsledku čoho v autobuse popadali cestujúci zo sedadiel, pričom cestujúca... utrpela ťažký úraz...*“.

4. Podľa sťažovateľky mala protiprávnosť jej konania podľa podanej obžaloby spočívať v tom, že pri vjazde do križovatky nedala prednosť vodičovi autobusu MHD, ktorý v snahe vyhnúť sa zrážke s jej vozidlom musel intenzívne brzdiť, následkom čoho popadali cestujúci v autobuse MHD, a o tomto skutku aj konal okresný súd ako súd prvostupňový, kým jej odsúdenie bolo založené na skutku spočívajúcom v jej konaní, ktorým po vjazde do križovatky svojim motorovým vozidlom začala náhle brzdiť, čím tak vytvorila náhlu prekážku vodičovi autobusu MHD na hlavnej ceste, ktorý musel následkom toho intenzívne brzdiť, aby sa vyhol zrážke s jej vozidlom. Kým pri prvom opise skutku mala ako vodička porušiť povinnosti vodiča cestnej premávky podľa § 2 ods. 2 písm. b) a § 20 ods. 1 s poukázaním na § 137 ods. 2 písm. h) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z. z.“), tak pri druhom opise skutku (z pohľadu sťažovateľky odlišného skutku) mala porušiť § 4 ods. 2 písm. l) zákona č. 8/2009 Z. z. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že skutok, pre ktorý bola odsúdená, je iným skutkom ako ten, pre ktorý bola na jej osobu podaná obžaloba. Dôsledkom tohto postupu, ktorý sa jej nepodarilo zvrátiť ani v odvolacom konaní a ani v dovolacom konaní, bol stav, keď sa nemohla účinne brániť v trestnom konaní vedenom proti svojej osobe, keďže „*pre umožnenie obvinenému využiť jeho právo na obhajobu v celom jeho rozsahu, je nevyhnutné, aby obvinený po čas celej dĺžky trestného konania mal vedomosť o tom, pre aký konkrétny skutok je proti nemu vedené trestné konanie.*“, čo v jej prípade zachované nebolo, v dôsledku čoho tak „*podmienka zachovania totožnosti skutku ako podmienka sine qua non akéhokoľvek účinného využitia práva na obhajobu nebola splnená.*“. Dôsledkom tohto postupu bolo, že „*na základe obsahu úkonov, ktoré voči nej boli v trestnom konaní vykonané, sústredila svoju obhajobu na preukázanie neprítomnosti konania - nedania prednosti v jazde, teda vojdenia na hlavnú cestu z vedľajšej, v čase keď tam prichádzal autobus, ktoré jej bolo kladené za vinu,*

a ktoré malo zapríčiniť škodlivý následok.“, kým podľa napadnutého rozsudku krajského súdu bol dôvod intenzívneho brzdenia autobusu, v dôsledku čoho došlo aj k vzniku následku v podobe ujmy na zdraví poškodenej, jej náhle brzdenie. Od jej konania ako vodičky motorového vozidla (nedanie prednosti v jazde oproti náhlemu brzdeniu) závisí aj kvalifikovanie porušenia jej povinností ako vodičky v cestnej premávke.

5. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, obe rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré sa mali arbitrárnym spôsobom vysporiadať so sťažovateľkou označenou námietkou porušenia totožnosti skutku, keď v popise konania kladeného jej za vinu, upravili spôsob, akým mala porušiť právne predpisy ako vodička osobného motorového vozidla v cestnej premávke, odlišne oproti podanej obžalobe.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľ vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských

práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

14. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

16. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

17. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda z dôvodu zásadného porušenia práva na obhajobu. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľkou podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6To/56/2021 z 28. februára 2022 po jej vecnom prieskume. V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

II.2. Porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

18. Ústavný súd už v úvode konštatuje, že sťažovateľka mala napádať arbitrárnosť záverov krajského súdu a najvyššieho súdu pri posúdení svojej kľúčovej námietky o porušení totožnosti skutku primárne prostredníctvom porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a nie prostredníctvom porušenia práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru, čo je však v tomto prípade akceptovateľné vo vzťahu k zmene popisu skutku a možnostiam jej obhajoby, resp. ústavný súd nepristúpil k odmietnutiu ústavnej sťažnosti výlučne z tohto dôvodu. Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie týkajúcej sa označeného práva na obhajobu konštatuje, že sa nemohla účinne brániť, keďže koncentrovala svoju obhajobu na „*preukázanie neprítomnosti konania – nedania prednosti v jazde, teda vojdenia na hlavnú cestu z vedľajšej, v čase keď tam prichádzal autobus, ktoré jej bolo kladené za vinu a ktoré malo zapríčiniť škodlivý následok.*“.

19. Ústavný súd v prvom rade akcentuje, že jeho úlohou ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

20. Ústavný súd stabilne judikuje, že rozhodnutie súdu spĺňa parametre riadneho odôvodnenia, ak jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným,

zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

22. Najvyšší súd v prvom rade sťažovateľke nastolil teoretické východiská posudzovania totožnosti skutku, podľa ktorých samotná totožnosť skutku znamená jeho zhodnosť, identitu, vyžaduje skúmanie, či sa trestné konanie týka tej istej udalosti vo vonkajšom svete, toho istého skutkového deja, preto musí byť skutok, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný, presne označený s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, pokiaľ ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. To ale neznamená, že musí ísť od začiatku trestného stíhania až do jeho skončenia o úplnú zhodu popisu udalosti, o ktorej sa rozhoduje, t. j. že v uznesení o vznesení obvinenia, v obžalobe a rozsudku sa musí skutkový dej úplne rovnako popisovať, pretože vykonávaním dôkazov v priebehu trestného stíhania, teda aktivitou orgánov činných v trestnom konaní i súdu získané poznatky o okolnostiach skutku sa môžu zmeniť. Najvyšší súd ďalej obsahovo ozrejmil, že totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná jeho podstata, ktorá spočíva v konaní páchatel'a alebo v jeho následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva, teda podstata skutku spočíva v účasti obžalovaného na určitej udalosti vo vonkajšom svete, ktorá je uvedená v obžalobnom návrhu a z ktorej vznikol následok uvedený v obžalobe. Pritom však ani účasť (aktivita) obžalovaného a ani následok, ktorý tým bol spôsobený, nemusia byť úplne zhodné, stačí, ak sú aspoň sčasti zachované v rozhodnutí súdu v porovnaní s obžalobou.

23. V súhrne vo vzťahu k predmetu ústavného prieskumu najvyšší súd v rámci teoretickej časti uzavrel, že totožnosť skutku je zachovaná v prípade úplnej zhody konania a následku, zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku, zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ako aj v prípade, ak konanie alebo následok, resp. oboje budú aspoň čiastočne zhodné v podstatných okolnostiach, najmä skutkových, odrážajúcich prípadné zmeny skutkového deja, ku ktorým došlo v rámci dokazovania v súdnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že ide o riešenie zodpovedajúce konzistentnej výkladovej doktríne používanej v trestnom súdnictve vrátane jeho najvyšších autorít chronicky.

24. Vo vzťahu k okolnostiam posudzovanej veci najvyšší súd bol toho názoru, že v predmetnom konaní bola totožnosť skutku zachovaná zhodou v jeho následku, a to spôsobením ťažkej ujmy na zdraví poškodenej. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľkou označená skutočnosť, že v podanej obžalobe bolo ako príčina intenzívneho brzdenia vodiča autobusu uvedené nedanie prednosti v jazde zo strany sťažovateľky a v napadnutom rozsudku krajského súdu bolo ako príčina intenzívneho brzdenia vodiča autobusu uvedené náhle zabrzdzenie pred autobusom, nespôsobuje narušenie totožnosti skutku ustáleného súdom na podklade podanej obžaloby, pričom k zmene popisu skutku došlo na podklade výsledkov vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní.

25. Napokon najvyšší súd odmietol sťažovateľkou prezentovanú výhradu, že sa z dôvodu rozdielného popisu skutku kladeného jej za vinu nemala možnosť vyjadriť ku kruciálnej okolnosti, ktorá je jej kladená za vinu, že nemala právo uvádzať skutočnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jej obhajobu vo vzťahu ku konkrétnej a k zásadnej okolnosti spáchania skutku (nedanie prednosti autobusu oproti náhlemu brzdeniu) z dôvodu, že popri zachovanej totožnosti skutku mala „*neustále vedomosť o tom, čo je jej kladené za vinu*“, v dôsledku čoho tak „*popis skutku v skutkovej vete rozsudku krajského súdu nemožno považovať v žiadnom prípade za prekvapivý, ergo nepredvídateľný.*“. Prezentovanému záveru najvyššieho súdu zodpovedá jeho zistenie v kontexte absencie skutkovej prekvapivosti odsudzujúceho rozhodnutia, podľa ktorého „*Samotná obvinená vo svojom dovolaní uviedla, že už v odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu Košice I zo 6. októbra 2020. sp. zn. 10T/7/2018, bola v skutkovej vete popísaná ako príčina intenzívneho brzdenia vodiča autobusu náhle zabrzdenie obvinenej pred autobusom. Z uvedeného implicitne vyplýva, že obvinená minimálne od tohto dňa mala presnú vedomosť aj o tejto okolnosti skutku, a tak mohla, či už sama. alebo prostredníctvom svojej obhajkyne na uvedené okolnosti v konaní reagovať.*“. Treba dodať, že označenému (skutkovo už zmenenému) rozsudku zo 6. októbra 2020 predchádzal skorší rozsudok okresného súdu sp. zn. 10T/7/2018 z 11. apríla 2019 s popisom skutku ešte zodpovedajúcim obžalobe, ktorý bol krajským súdom jeho uznesením sp. zn. 6To/65/2019 z 29. októbra 2019 zrušený, pričom aj následne rozsudok okresného súdu sp. zn. 10T/7/2018 zo 6. októbra 2020 (po vykonaní skutkovej zmeny) bol uznesením krajského súdu sp. zn. 6To/97/2020 z 27. apríla 2021 zrušený a vrátený okresnému súdu, ktorý potom bez skutkového rozdielu oproti bezprostredne predchádzajúcemu rozsudku opätovne rozhodol rozsudkom sp. zn. 10T/7/2018 zo 17. augusta 2021 predchádzajúcim rozsudku krajského súdu sp. zn. 6To/56/2021 z 28. februára 2022, ktorým síce došlo k nahradeniu ostatného rozsudku okresného súdu vlastným rozsudkom, avšak znovu bez skutkovej zmeny, len z dôvodu úpravy právnej vety tak, aby zodpovedala použitej právnej kvalifikácii.

26. Z odôvodnenia príslušnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva správnosť úvah najvyššieho súdu k teoretickým, ako aj ku konkrétnym právnym parametrom posudzovanej a sťažovateľkou označenej kruciálnej otázky totožnosti skutku, ktorej uchopenie najvyšším súdom nesignalizuje arbitrárny alebo svojvoľný výklad. Naopak, je potrebné prízvukovať komplexnosť posúdenia predmetnej otázky.

27. To sa týka samotnej totožnosti skutku, ktorá bola oproti obžalobe nepochybné zachovaná (je daná zachovaním totožnosti následku spôsobeného sťažovateľkou), čo jej bolo aj dostatočne vysvetlené.

28. Ústavnú udržateľnosť s dostatočným odôvodnením je potrebné konštatovať aj vo vzťahu k možnosti brániť sa proti podanej obžalobe v nadväznosti na skutkovú zmenu (okolnosti uvedené v bode 25 tohto odôvodnenia), teda v kontexte aspektu prekvapivosti rozhodnutia. Je omylom sťažovateľky v jej ústavnej sťažnosti obsahovo prítomný predpoklad, že pri preformulácii konania, ktorým bol spôsobený relevantný následok, by musela byť podaná nová obžaloba, resp. opätovne vznesené obvinenie. O už podanej obžalobe by totiž muselo byť rozhodnuté, keď podľa obsahu argumentácie sťažovateľky by muselo ísť o oslobodzujúci rozsudok podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku. Keďže však totožnosť skutku bola, ako už bolo vysvetlené, zachovaná, ďalšie trestné stíhanie pre ten istý skutok by bolo neprípustné podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (*res iudicata*), a preto bol správny a procesne jedine možný postup ponechať sťažovateľke

dostatočný priestor na jej obranu po zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku skutkovo zodpovedajúceho podanej obžalobe, k čomu v širokej miere došlo, a to v oboch stupňoch konania do právoplatného skončenia veci, keď samotné jeho zmenené skutkové zistenia (čo je v trestnom konaní bežnou praxou) nie sú sťažovateľkou napádané.

29. V súhrne teda ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a tiež vlastnej rozhodovacej praxe, na ktorú poukázal a ktorej aplikáciu aj ozrejmil, jeho úvahy sú logické, bez vnútorných rozporov, legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné, v dôsledku čoho ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľkou namietaným porušením základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu